

УДК 330.356:65.011

Л. Мельник, канд. економ. наук

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЕФЕКТИВНЕ ПІДПРИЄМСТВО ЯК КВІНТЕСЕНЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

L. Melnyk

EFFICIENT ENTERPRISES AS THE QUINTESSENCE OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Стратегічним завданням, що стоїть перед Україною, нині є забезпечення сталого розвитку, концепція якого охоплює, як мінімум, дві найважливіші ідеї:

– такий розвиток передбачає вирішення економічних, соціальних та екологічних проблем. Розвиток буде сталим тільки тоді, коли буде досягнута рівновага між різними факторами, що зумовлюють загальний рівень життя;

– нинішнє покоління має обов'язок перед прийдешніми поколіннями залишити достатні запаси соціальних, природних та економічних ресурсів для того, щоб вони могли забезпечити для себе рівень добробуту не нижчий, ніж той, що ми маємо зараз.

Виходячи з цього, сталий розвиток за сенсом є «самопідтримуваним» розвитком, якого можна досягнути шляхом збалансування факторів, можливостей і результатів діяльності національної економіки загалом та окремого підприємства зокрема. Причому саме підприємство тут виступає ключовим гравцем, адже за останні 15-20 років у багатьох країнах світу розпочався перехід від масового виробництва в рамках великих промислових комплексів і корпорацій до невеликих промислових структур, що пояснюється перевагами їх функціонування. І саме тут найчастіше піднімається питання щодо ефективності підприємств, що часто зводиться виключно до рівня їх прибутковості.

Разом з тим, на сучасному етапі розвитку економіки, переходу більшості країн на шлях сталого розвитку, бізнес на мікроекономічному рівні може бути економічно, екологічно та соціально ефективним лише за умови добровільного вкладу підприємства в розвиток суспільства в соціальній, економічній та екологічній сферах, пов'язаних безпосередньо з основною діяльністю підприємства і виходить за рамки визначеного законодавством мінімуму. Звідси витікає каузальне представлення ефективності підприємства: підприємство, діяльність якого стратегічно націлена на реалізацію сталого розвитку, який в сучасних умовах можливий тільки шляхом застосування нової практики ведення бізнесу, а саме, інтеграції всіх економічних суб'єктів – виробника (товарів і послуг), постачальників сировини і комплектуючих виробів, торговельних і логістичних фірм, споживачів, суспільства та інших зацікавлених сторін, а також тісної співпраці з організаціями, що займаються просуванням продукції на ринку, що забезпечують успіхи в конкурентній боротьбі та формують імідж підприємства.

У такому поданні ефективними підприємства будуть сприйматися не ті, які характеризуються довгостроковою і стабільною прибутковістю, а в першу чергу ті, які успішно співпрацюють при управлінні загальними ресурсами у межах визначеної територіальної одиниці з метою забезпечення її сталого розвитку. Пояснення цьому є те, що при спільному використанні чітко визначені межі ресурсів, правила використання природним чином еволюціонують і пристосовані до місцевих особливостей, механізм вирішення конфліктів ефективний. Співтовариства, організовані на принципі самовизначення, можуть бути визнані офіційною владою і включатися в більші системи споживання ресурсів як базові елементи.